

at tale om, at selv om hiint andet Forslag saa ogsaa maatte blive til Lov, vil der dog fremdeles i adskillig Tid kunne blive Spørgsmaal om Vortforpagtning i Henhold til Forordningen af 1792 § 11, hvis der da ikke kommer yderligere Tillægsbestemmelser til hiint Forslag, som afflasse hele dette Forhold. Jeg troer derfor, at vi nu kun skulle holde os til nærværende Forslag, som det foreligger.

Jeg er afflaaren fra i Diebliffet at møde den Kritik, som af min ærede 1ste Collega fra Kjøbenhavn (Madvig) blev gjort gjældende overfor de Forslag, der ere stillede af Udvalgets Mindretal. Jeg anseer det nemlig ikke for rigtigt nu at antecipere den Forhandling, som vil finde Sted derom, idet jeg troer, at der derved kun vilde fremkomme Forvirring. Jeg troer ikke, at det vilde være rigtigt at gjøre det, ligesom jeg heller ikke holder af at blive standset af den ærede Formand. Jeg troer, at skal man forhandle alle de herhenhørende Spørgsmaal ordentlig, saa maa man ikke tage dem for fra Siden af og enkeltviis, men man maa nærmere og i det Hele gaae ind paa en Behandling af de Forslag, der i saa Henseende ere stillede. Det vil da vise sig, at det ikke er Mindretalsforslag, men Forslag, som ere stillede af det samlede Udvalg og tiltraadte af Ministeren, vel ikke saaledes, at hvert Ord i dem er skrevet, som Ministeren vilde have skrevet det, men saaledes, at der er Betyggelse for, at Sagen, selv naar de vedtages, kan føres igjennem. Vil man gaae videre, end de gaae, saa kan man jo senere stille Ændringsforslag derom, men jeg maa rigtignok ansee det for heldigst, saafremt der overhovedet skal finde Afstemning Sted om at afflasse den hele Brugsform ifølge Forordningen af 1792 § 11, at denne da ikke finder Sted for efter Sagens anden Behandling, altsaa efterat Sagen er bleven gennemdebatteret. Jeg vilde altsaa ønske, at de Herrer, som udgjøre Udvalgets Fleertal, ialfald nu vilde tage deres Forslag tilbage og tage Deel i Forhandlingen om de øvrige stillede Forslag, for saa muligen at stille yderligere Forslag til tredie Behandling under en eller anden Form, hvilken de nu maatte foretrække. Man vilde da

vide, hvad man havde at vælge imellem, og man kunde saa bedre stemme over, om man havde mere Lyst til en principal Udtalelse i Retning af hele det her omhandlede Brugsforholds Affkaffelse, uagtet man vidste, at det ikke vilde føre til nogetjombest Resultat, eller om man vilde tage Lovforslaget, saaledes som det ved en omhyggelig Behandling kunde blive. Det er dette Synspunkt af Sagen, som jeg ved denne mere almindelige anden Behandling vil henstille. Jeg skal meget gjerne indrømme, at der er stor Forskjel mellem en Affkaffelse af den undtagelsesviis hjemlede Forpagtningsret ifølge Forordningen af 1792 og saa en Tvangslav i dette Ord's egentlige og bestemte Betydning, hvorved man tvinger den Mand — jeg taler ikke her særlig om Majoratsbesiddere —, som eier Bøndergods under den almindelige indskrænkende Fæsteforpligtelse, til at sælge dette. Der er en meget stor Forskjel imellem at gjøre et Indgreb i Eiendomsretten og saa at afflasse Brugsformen i Henhold til Forordningen af 1792. Men ved det sidste hæver man dog en Naadighed, som nu utvivlsomt tilkommer de Bedkommende, og som ikke beviislig er til Glæde for nogen af Parterne. Der kan naturligviis ske Misbrug af denne Ret. — jeg skal paa et senere Stadium komme til at omtale dem —, men jeg troer rigtignok heller ikke, at nogen Lov vil kunne fjerne alle Misbrug, eller at Forholdene nogenfinde ville stille sig saa lykkeligt, at der ikke under nogen Omstændighed kan blive Tale om Misbrug. Havde Regjeringen anseet det for hensigtsmæssigt aldeles at afflasse den omhandlede Brugsform, saa var jeg gaaet ind derpaa. Hvis Regjeringen havde sagt, at vi kun derved kunde undgaae dens Misbrug, saa havde jeg kunnet følge Regjeringen, uden at troe derved at være med til at gjøre et Indgreb i Eiendomsretten. Men jeg vil ikke være med til at forkaste et Lovforslag, som kan gennemføres paa forstaaelig Maade, for kun at opstille en Sætning, om hvilken Ministeren erklærer, at han ikke vil tage imod den.

Larsen: Det er i Anledning af nogle Ytringer af den høitærede Minister, at jeg har udbedt mig Ordet. Saavidt jeg hørte